

Virgine-Matre (ut Palacio, & Iosepho Stephano de Rosario, cap. 4. placet) dicitur per Siracidem: *Quasi rosa fructificat*. Quid? Licet rosa, iuxta Anacreontem Carm. 5.

Anacr.
Amoribus iure dicata,
Tota decora & venusta,
Honor decusque florum,
Caelitum voluptas,
Odorque Divum,
Enemia
rosae.
Philtrum Gratiarum,
Amor curaque veris;

Flos quidem dumtaxat est. Quinam fructus aderit mero, putropuro flori, ut additis Virgini dicatur: *Fructificat*? Delicat fructum & actutum. Florete flores quasi lilium, & date odorem, & frondete in gratiam & collaudate canticum. Fructus horum florum, quos conficitur Virgini ferrum, & salutationis collaudatur canticum; sunt in moribus pulchritudo candoris, splendor honestatis, decusque gratiae, & dramate salutationis Angelicae, dicatur Virgini-Matri; cui offeruntur ex corde, tamquam ex viridario, iusta distincta mysteria, sacra feta variis coloribus picta, odore, decore, & gratia, purpureis aureis, luteisque folijs calyce ex ipso insignita; ut ex fructibus cognoscatur rosarium quanta excellentia; etenim licet rosa nullum fructum habeat physice; Virginis rosario additis, merito commendatur *fructificat*: habent enim per Virginem morum candorem, cogitationum atque cordium puritatem, gratiam per canticum, contra insidiantes seculum, & post per coronae flosculos, portam apertam, ut perveniant ad caelos. Hos fructus in salutatione, & ad salutationem requirit Virgo in corona, uti de celesti canit Manil.

Manil.

Illisse passa est irritas:
Quin vota donis anteveritis, circulo
Illum coronas aureo.
Videbis plura miranda apud Bonif. Bagat. Tom. 2. lib. 5. cap. 4. §. 7. n. 20. & seqq. Ita ergo non sunt fraudari a desiderio suo, qui victores in Naupactio. Nata est Minerva, & cum illa simul Rosarium (ut dicemus Tautologia seq. Didasc. 3. n. 15.) ut quae Virgo decore cataphracta in acie, hostes pungeret spinis, & flores praebere socijs. Elucet egregie Symbolum in nostrum ex Turcis famigeratum trophaeum: igitur quos ex Rosa mystica acceperunt gratis flores; grati texerunt in coronam bellatrix Virginis, quando in actionem gratiarum, Ave canentes in triumphum, hymnis, musicis, & canticis salutarunt gratia plenam, & inter mulieres a tota Trinitate benedicam.

dicitur, *Fructificat*; quoniam si rosarum sermo est tepida salutatio; in labijs profecto est rosa, verum rosa sine fructu: igitur punitione vagarum inutilium cogitationum, susque deque facit tot in floribus odorem virtutum, candorem morum, divinam gratiam, atque seculum in tutelam: quos quidem fructus ex rosa ad flores haberet, si rite & recte coronam Virginis-Matri obtinisset. Hac igitur excellentia

Grata corona data,
Quam pudor & leges & sua iura sinunt.
Olim maxime in laetis axioma fuit: Quod facis, fac Seneca in Ludo Claudij, Fac quod faciendum est: inquit, & in Medea, v. 904. Hoc age, & faxo. Idem monendum, colentes Virginis canticum, ut reserant ex floribus fructum: etenim qui coronam deies Virgini offert, licet in obsequium faciat, non facit obsequium; quippe quam deficit vel devoto devotionis studium. Illi videtur sacra amabilis corona, & sunt tantum verba, laborum officia, quin dicat aliquid, quia sine mente tantummodo dicit; nec salutat Virginem digna decoraque laude, quandoquidem dumtaxat salutat ore: & specie devotionis in Deiparae auxiliatricis servitium, cuncta verba encomiastes profert in ventum, sine fructu, sine emolumento, attrito tempore, sine laude in ipsa laude: quando rite, voluntaria oris Virgo beneplacita perficeret, & voluntate laborum invocantem non fraudaret. Sic Virgo praecleara, in cuius manibus & labijs gratia diffusa, ad te currentem ad te clamantem, favore

Voti fecisti compotem, nunquam preces
Illisse passa est irritas:
Quin vota donis anteveritis, circulo
Illum coronas aureo.

Videbis plura miranda apud Bonif. Bagat. Tom. 2. lib. 5. cap. 4. §. 7. n. 20. & seqq. Ita ergo non sunt fraudari a desiderio suo, qui victores in Naupactio. Nata est Minerva, & cum illa simul Rosarium (ut dicemus Tautologia seq. Didasc. 3. n. 15.) ut quae Virgo decore cataphracta in acie, hostes pungeret spinis, & flores praebere socijs. Elucet egregie Symbolum in nostrum ex Turcis famigeratum trophaeum: igitur quos ex Rosa mystica acceperunt gratis flores; grati texerunt in coronam bellatrix Virginis, quando in actionem gratiarum, Ave canentes in triumphum, hymnis, musicis, & canticis salutarunt gratia plenam, & inter mulieres a tota Trinitate benedicam.

In rosa-
rio nin-
fos, quā
do sine
fructu est

Qvill.
3. urtic.
v. 38. &
68.

Scoccc.

Quo mo-
do in sa-
lutatione
non sa-
lutar
Virgo.

Ab illa
munera-
tur de-
votio.

Crucius

Rosaria
ortum
cum Afra
nerova.

Can.

Clad. d
à v. 295

Candidus interea positus exercitus armis,
Exultat Virginem iuxta: nec signifer alius,
Nec miles pluviae flores dispergere ritu
Cessat, purpureoque Ducem perfundere
nimbo.

Hac quoque velati lauro myrtosq; caneant;
Dios parens.

DIDASCALIA. VIII.

Nova Raymundi vexilla, in nova bella.

DE commendatione dotium in exercitus regimen, seu augustam imperatorum dignitatem; dicit Stoicus Epist. 90. Inter homines pro summo est optimus. Anima itaque Reitor eligatur: ideoque summa felicitas erat Gentium; in quibus non poterat potentior esse, nisi qui & melior. Hi continebant manus, & infirmiores a validioribus tuebantur. Suadebant, dissuadebantque; & utilia atque inutilia monstrabant. Horum prudentia, ne quid deesset suis, providebat, fortitudo arcebat pericula, beneficentia augebat, ornabatque subiectionem. Totum huius ministerij momentum collocat Onesicritus lib. 1. Imperator. cap. 3. In Ducis religione, arte, & virtute. Exemplar totius Splendoris habemus, ubi Imperator exponitur Monachus. Abbasque S. Raymundus (a quo institutus militaris, illustrissimus equestris ordo Calatrave; floruitque, eius prudentia regimine) terror Maurorum, fulmen infidelium, usque ad supremum maiestatis fastigium, ex principio levi, hominum opinione; verum revera celesti: igitur constituto Raymundo exercitus Duce, militum illustrem reddidit religione, arte ac virtute. Adis Sherlog. Tom. 3. in Cantie. Vestigat. 35. Bozium, Tom. 2. de Signis Eccles. lib. 19. cap. 1. Grefser. de Cruc. Tom. 3. lib. 2. cap. 14. Azor 1. Instit. moral. lib. 13. cap. 5. quest. 3. Petr. Gregor. Syntagm. lib. 15. cap. 33. Marian. Histor. Hispan. Tom. 1. lib. 11. cap. 6. alioque plures apud Tamaum, in Martirol. Hispan.

Senec.
Munia regentis exercitū.

Onesicrit.
Raymundus
dux Au-
thor ordi-
nis mili-
tari Ca-
latrae.

Calatrava ergo expugnata a Sancto IV. Castella Rege, tradita fuit ab illo Tom. VII. Taut.

sub Archiepiscopo. Toletani ditione, ab hocque Templariorum inclyto ordini equestri; qui saepe illum propagavit a Maurorum invasione. At cum audisset novos delectus militum ab infidelibus fieri, pro antemuralis recuperatione; excursusque sicut pridem haud meditari, sed expeditionem totis viribus moliri; militia Templariorum (quam Martem vocabant) cogitans, haud pauci numeri esse, quos Mahumetani velitationibus vulneraverant; animum omnino despondit, & Sanctio, ut curaret, praedium tradidit. Nemo illustrium, primatum & potentium ausus adire periculum. Suo tantum, cum socio Raymundus sumptis (iudicatum, delirare) & cunctorum expectationi, imo non expectationi, plene respondit: igitur Mauri audito Ducis nomine, fugerunt; & posse latere, ut victoriam iudicarent: religionem enim arte & virtute, Castellum constituit Raymundus inexpugnabile; pace parta, ut unusquisque viveret sub vite & sub sicu sua. Calatravam a Mauris tuendam de manu Sanctij suscepit, ac peritiam rei militaris mirabiliter pollem, Saracenos fugavit, multasque urbes expugnavit: novo & usque ad ea tempora inaudito exemplo, Monachatum militiam coniunxit, instituitque Ordinem Militarem, in tota Europa celeberrimum. Huius novi ordinis milites, quandiu a praetio absquebant; adamusum observabant visum, vestitum, psalmodiam, contemplationem, opus manuum, silentium vigiliisque; ut nihil minus a Monachis efficerent. Hoc opus insigne, in oculis nostris mirabile, fecit & perfecit Raymundus auctor, atque utriusque militiae celestis & terrene sapientissimus Dux. Toletum ergo reliquit, milites recensuit, & affatus e caelo virtutis superiore roboravit.

Lucan.
Quoniam
arte &
virtute.

O quibus una salus placuit, mea castra secutis
Indomita cervicis mori; compositae mentes,
Ad magnum virtutis opus, summoque labores.

Vadimus in campos.
3 Quoties Mars esset vulneratus (videbis infaniam usquequaque apud Homer. in Iliad. & Delr. in Senec. Herculi. Furoris.) vel nolebant adesse aut videri in certamine; sinxerunt Ethnici in hominis pedus suum spiritum emittere, ut in pugna videretur tamquam Numen, quippe ferebat roto in pedore Martem Iovian. Pontan. 3. Uran.

Et deplorati mandarunt Martis habenas;
Et 2 Et

Pontan
Et gravia ancipitis deposcit munera Mar-
tis:
Addiditque socium belli Deus ensifer he-
roem

Videbitis vera quæ Græcia mendax au-
det in historia. Ecce servus meus, susci-
piam eum: electus meus, complacuit sibi in
illo anima mea: dedi spiritum meum su-
per eum. Dedi te in fœdus populi, in lu-
cem gentium; ut aperires oculos cæcorum,
& educeres de conclusione vinculum; & de
domo carceris sedentes in tenebris. In
hacine Didascalica testimonia sacra non
tam extensivè exponam; quam intelligen-
ti per indicem tangam. Bellum sacrum à
Rege & regni proceribus, fidei dispendio
deseritur: à Raymundo libenter admitti-
tur. Paratum in periculum, eius rumpe-
batur zelo cor. In silentio clamat: Ecce
ego, mitte me. Volebat Dominus Saba-
oth pugnæ assilire, sed non videri.
Volebat adstare in conflictu certami-
nis, communicatione virtutis; dicit-
que: Quem mistam? Et quis ibit nobis?

Sese offert bello Raymundus. Ecce servus
meus, suscipiam eum: electus meus, com-
placuit sibi in illo anima mea: obtinebit
sanè triumphum, quia spiritum meum
posuit in pugna super eum. Dux eligendus
est in huiusmodi facinus, cui noster com-
municandus spiritus. Raymundus uti ser-
vus paratus ad pugnam. Placet, uti ele-
ctus adipiscitur victoriam: etenim ca-
dent, vel palantes & pallentes fugient
hostes; in bellatore videntes insusum pec-
tori totum spiritum Deitatis. Gemebant
fideles sub iugo Mahumetanæ tyrannidis,
in obscuris latuminijs, ferreis catenis. Ser-
vus electus Raymundus datur in populi
fœdus; quippe ab illo dependet populi sa-
lus: etenim educens de domo carceris se-
dentes in tenebris, de conclusione vin-
ctos, ad lumen Solis præ obscuritate ex-
cos, dicens his qui victi erant, Exite: &
his qui in tenebris, Revelamini (quippe
datus, ut possideret terras, & suscitaret
hereditates dissipatas) victi ac prostrati
tyrannide, insigni conspicuo debellatore
cognoscitur spiritum Deitatis certamini-
bus habuisse. Ad rem Tit. Calphurn. Eclogi.
4. a. v. 37. Sine te
Ultima visuri trucibusque obnoxia Mauris
Pasqua Geryonis. Ab dolor!

Scilicet extremo nunc visis in orbe iacerem:
Per te securi saturi recubamus in umbra.
4. Cum opus, quod dedit illi Pater
vellet perficere, mundum vincens, Serva-
tor N. repulsus à suis, dixit illis: Non me

videbitis amodo, donec dicatis: Benedi-
ctus qui venit in nomine Domini. En arti-
culus Raymundi in subjugationem Sara-
cenorum à Domino missi, cœlesti servi
electione, Dominoque belli conflictibus
assistenti. Quia hostes prævalebant, ni-
nimè Proceres præstantiam Numinis iudi-
cabant; quasi Deus recessisset, quàm ho-
stis vinceret. In defensionem Calatravæ
tempus instabat, sed procerum quisque
se ab auxilio retrahēbat. Raymundus sese
offert in propugnaculum, signans quod à
Domino factum est illud: & quamvis non
visus in propugnatione Dominus, tradi-
derunt adesse certaminibus; quoniam vi-
derunt in zelo atque religione Raymundi,
benedictum qui venit in nomine Domini:
igitur hostium arcum contrivit, arma
confregit, sentaque igni combussit, Cala-
trava inexpugnabili; auferens bella usque
ad finem terræ. Tunc videbitis, licet non
videatis. Videbitis per prodigia, à servo
meo electo mirabiliter patanda: videat
& cognoscat, si populus viderit, qui be-
nedictus in nomine Domini venerit: et
enim licet virtus magna, imperterritum
pectus, omnesque bellicæ dotes fulgeant
excellenter in Raymundo; nemo potest
hec signa facere, nisi faciat Deus cum eo.
Venit Raymundus in nomine Domini, ni-
raque fecit adiuvante Numine: eadem
si infidelis instat in certamen, donec Luna
(eius insignie) præ victorijs impleat or-
bem; instat etiam Raymundus, instruens
religiosa caltra, donec auferatur Luna.

Helior adest, secumque Deos in prælia
ducit.
5 Nemo ausus est defendere invasio-
nem Gallorum in templum Delphicum,
nisi cives; quamvis innumerales essent
hostes, anteaclis victorijs maximopere
insolentes: primò recedentes propter pe-
riculum; post pauci, facti pectoribus pro-
pugnaculum; manseruntque invicti,
quia viderunt Apollinis nomine, virum
de cœlo descendere. Galli sine respectu
periculorum (ait Iustin. Histor. cap. 24.)
in bellum ruebant: contra Delphi plus in
Deo, quam in viribus reponentes; cum
contemptu hostium resistebant. In hoc cer-
tamine repenti universorum templorum
antistites cum insignibus atque insulis in
primam puerantium aciem procurrunt.
Advenisse Deum clamant; eumque se vi-
disse desilientem in templum per culminis
aperta vestigia. Dum omnes opem Dei
suppliciter implorant, virum supra huma-
num morem insignis pulchritudinis, co-
mi-

Match.
1. 19.
Ad auxi-
lium Ca-
latriæ
venit in
nomine
Domini.
Dimitte
abspice
adversus
eum.

6 Templum Hierosolymitanum ex-
poliaturum, dandumque in pecunie quæ-
stum, minatus est Lylas procurator Re-
gis, hostisque infestissimus. Verè ac vene-
randæ religionis. Haud fideles teruit
multitudo, igitur in certamine exultatio.
Leonum more imperu irruentes in hostes,
prostraverunt undecim millia peditum &
equitum mille sexcentos: universos autem
in fugam vertentes plures autem ex eis
vulnerati, nudi coaserunt. Unde tanta
audacia, & pusillitas avidis leonina cor-
da? Apparuit præcedens eos eques in veste
candida, armis aureis hastam vibrans.
Unde formido, equite in auxilium descen-
dente de cœlo? Quis non socius contem-
deret esse tantæ cœlestis victoriæ? Quidni
leones essent ad certamen, descendentes
de cœlo ubi viderunt militem simul & Du-
cem? Pende in obsequium Raymundi:
Apparuit præcedens eos eques in veste can-
dida, armis aureis, hastam vibrans. In
velite, atque veste candida? Armati non
viderunt vestimenta. Sunt insignia mili-
tiæ Raymundi, & arma & habitus Mo-
nachich: arma militis, & vestis candida Mo-
nachich: Cisterciensis: Commilitonesque in
hostes leonum imitantur robore atque vir-
tutem; videntes equitem Monachum uti
Ducent præcedentem.

Bellicæ innotis quod Mars illic sedit in
armis.
Non satis est.
Eadem signa indicantur à Sponsa. Dilectus
meus candidus & rubicundus, electus ex
millibus. Vatabl. Vexillatus. Maluend.
Signifer in decem millibus. Hebr. Sub si-
gnis habens exercitus decem millium. Signi-
fec Raymundus, in millibus vexillatus, &
in Ducent exercitus merito electus. Can-
didus habitus; ruber, militis institutio.

Quid de
Galli
sallum,
templum
minva-
dentibus
Delphi-
cunt

Match.
1. 19.
Ad auxi-
lium Ca-
latriæ
venit in
nomine
Domini.

Ad auxi-
lium Ca-
latriæ
venit in
nomine
Domini.

Ovid.
13. Met.
lib. 1.

Quid de
Galli
sallum,
templum
minva-
dentibus
Delphi-
cunt

mitteque ei duas armatas virgines, occu-
rissa nec oculis tantum hæc se perperisset
audisse etiam fridorem arcus, ac strepitum
armorum. Proinde ne cunctarentur Dijs
atque signant, hostem cadere, & victorie
Deorum socios se adiungere. Quibus vo-
cibus incensi, omnes certatim in prælium
prosilunt. Presentiam Dei & ipsi statim
sensere; nam & terremotu portio montis
abrupta Gallorum stravit exercitum, &
confertissimi cuncti non sine vulneribus
hostium dissipati ruebant. Insecuta deinde
tempestas est: quæ grandine & frigore,
saucios ex vulneribus absumpsi. Cadat
dupla vetustas, & recurremus in sacra: igitur
diffusa Machabæi trophæo, videtur
quod miramur in Raymundo.

7 In Machabæum habebat Timotheus
centum viginti millia peditum, equitum-
que duo millia quingentos. Quid virtute
tantæ formidabilis exercitus? In classi-
cum nulla virtus. Cognito Iude adventu,
premissi reliquum apparatum in presi-
dium: cūque cœteri Iude prima appa-
ruisset, timor hostibus incussus est, ex præ-
sentia Dei, & in fugam versi sunt, alius
ab alio, ita ut magis à suis discederent,
& gladiorum suorum ictibus debilitarentur.
Haud hostes venerunt decertare, sed
fugere. Iude adventus divulgata famâ,
disparuit rota exercitus procella: in fuga
que collocatus est triumphus; priusquam
pro palma educeretur gladius. Timor ho-
stibus incussus est, ex præsentia Dei. Nul-
lum signum, ut alias, de cœlo datumunde
ergo Dei præsentie constat signum? Ex
Duce in certamen electo, orta est formido:
quo cognito, locus tantum datur fugæ;
quippequam hostes præviderant. Numen
in ipso præliari. Non secus accidit, ubi
tutelam arcis Calatravæ reculantibus Ma-
gnatibus, electus est atque signatus Ray-
mundus, commotis Mahumetanis, siluic
terra à facie eius: & deserto milite: &
congregata in expugnationem multitu-
dine: Mauri desponderunt animum, Du-
cem videntes Raymundum: nec ausi quic-
quam in præparatam apparatu expeditio-
nem: quia prænoscebant, pro illo & in illo
certaturum Numen.

8 Hinc ab illo instituta religio milita-
ris, cuius insignie rubicundus ensis, ex cuius
motu ubilibet cadit hostis. Iosue di-
citur in signum victoriæ, Leva clypeum,
qui in manu tua est contra urbem Hai;
quoniam tibi tradam eam. Clypeum vocat
Strachus Rhomphæam: alij legunt: Leva
lao-

Marial
Speiæ
Eugene, &
Cont. 1.
10.
Vatabl.
Cur plau-
sus candi-
dus &
rubicun-
dus

Candidus in choro, rubens in prælio. Can-
didus intra claustra, rubicundus, duce tu-
ba. Candidus conditione, rubicundus in
certamine, dum fulget ordinis gladius, &
ille eques signifer in decem millibus: igitur
candorem in fidei catholice veros alu-
mos; atque gladium demonstrat in Sa-
racenos. Venant. Fortunat. de Partu Vir-
gin. v. 168. accinit:

Puleher, sanguineus, candidus, atque ruber.
Quicquid, macro, evagina te ad occiden-
dum: lima te, ut interficias & fulgeas.
Dum infideles occidit, gladius sanguine
fulget: cuius fulgor rubicundus ita ho-
stes terret propter comitem victoriam; ut
vel armatis non sit virtus nisi in fugam.

9 In Machabæum habebat Timotheus
centum viginti millia peditum, equitum-
que duo millia quingentos. Quid virtute
tantæ formidabilis exercitus? In classi-
cum nulla virtus. Cognito Iude adventu,
premissi reliquum apparatum in presi-
dium: cūque cœteri Iude prima appa-
ruisset, timor hostibus incussus est, ex præ-
sentia Dei, & in fugam versi sunt, alius
ab alio, ita ut magis à suis discederent,
& gladiorum suorum ictibus debilitarentur.

Haud hostes venerunt decertare, sed
fugere. Iude adventus divulgata famâ,
disparuit rota exercitus procella: in fuga
que collocatus est triumphus; priusquam
pro palma educeretur gladius. Timor ho-
stibus incussus est, ex præsentia Dei. Nul-
lum signum, ut alias, de cœlo datumunde
ergo Dei præsentie constat signum? Ex
Duce in certamen electo, orta est formido:
quo cognito, locus tantum datur fugæ;
quippequam hostes præviderant. Numen
in ipso præliari. Non secus accidit, ubi
tutelam arcis Calatravæ reculantibus Ma-
gnatibus, electus est atque signatus Ray-
mundus, commotis Mahumetanis, siluic
terra à facie eius: & deserto milite: &
congregata in expugnationem multitu-
dine: Mauri desponderunt animum, Du-
cem videntes Raymundum: nec ausi quic-
quam in præparatam apparatu expeditio-
nem: quia prænoscebant, pro illo & in illo
certaturum Numen.

8 Hinc ab illo instituta religio milita-
ris, cuius insignie rubicundus ensis, ex cuius
motu ubilibet cadit hostis. Iosue di-
citur in signum victoriæ, Leva clypeum,
qui in manu tua est contra urbem Hai;
quoniam tibi tradam eam. Clypeum vocat
Strachus Rhomphæam: alij legunt: Leva
lao-

Non satis est.
Eadem signa indicantur à Sponsa. Dilectus
meus candidus & rubicundus, electus ex
millibus. Vatabl. Vexillatus. Maluend.
Signifer in decem millibus. Hebr. Sub si-
gnis habens exercitus decem millium. Signi-
fec Raymundus, in millibus vexillatus, &
in Ducent exercitus merito electus. Can-
didus habitus; ruber, militis institutio.

Venant.
Ezech.
21. 28.

2. Mach
12. 2. 1

Cedebat
illi triu-
phum, an-
tequam
educere-
tur gla-
dius.

Deus in
illo pug-
nabat.

Claud.
Gildon.
v. 3. 8.

Iosue, 8
18.
Ecclesi.
46. 3.

*Ex eius cruce ele-
vata,
quantum
commo-
dal*

*Zachar.
2. 9.*

*Compul-
sit Sara
centuram
insolen-
tiam.*

Virgil.

Tertull.

*Eius in
cruce tro-
pheum.*

Goltz.

*Et singu-
lare insti-
tutum.*

*Ioel, 1.
à 9.*

lanceam, leva vexillum, leva scutum: denique Alapid. *Crucem.* Fulget militare remma, in Monastica equestri regulari disciplina: igitur in elevata a Raymundo cruce (rubra rhomphaea) fides habet vexillum, fideles scutum, Maurus in viscera telum, & tota religio clypeum. *Circumdabo domum meam* (dicit Dominus re-stauratâ religione, & excusâ servitute) *ex his qui militant mihi cunctes & rever-
tentes; & non transibit super eos ultra
exactor:* igitur exactores formidine recedent, nova militiâ religione vallatâ: cum viderint loricatorum milites per arva cunctes & revertentes, interceptis excursionibus, capris capientibus. Sapient damno, sibi-
que parcent consilio: etenim quibus opas per aliena grassari, nec audebunt petran-
sire. Describit Maro per ludum huius sa-
cræ militiæ plausibile ministerium. Ita ergo
fuerunt, 5. *Enchiridion* à v. 580.

*Illi discurrere pares, atque agmina terni
Diductus solvere choris: rursusque vocati
Convertere vias, infestaque tela tulere.
Inde altis incurrunt cursus, alioque recursum
Adversus spatia, alternisque orbibus orbem
Impediunt, pugnaque clement.*

9. Ne miteris crucem dici clypeum, cuius elevatio sit Saracénorum exterminium, ac ex certamine atque victoria tro-
pheum. *Victorias adoratis* (ait Tertull. *Apolog.* cap. 16.) *cum in trophæis, crucis
intestina sunt trophæorum.* Idem Pamel-
hic & Minut. Felix in *Oratione*. Hinc ut
refert Hubert. Goltz in *Faustis* cum Laba-
ro (velo scilicet brevi, pendente à cruce,
ornatâ scutis) picti iacentes, ligatis post
terga manibus, duo barbari captivi, pro-
iectis pharetris, fractisque sagittis; cum
lemmata: *Partâ Arabiâ: Spes publica.*

Nobis coram oculis exponitur quisnam
clypeus in victoriam à novo Iosue eleva-
tus. Vexillum fidei est, in trophæum in-
clynata crux, fidelibus in militia clypeus,
Saracenis ruber gladius, cum splendore
fusi sanguinis, vacuis pharetris, ac sine
ferro sagittis: igitur Raymundo Duce, nova
Monastica militari ac equestri religio-
ne, non solum parva de Saracenis victo-
ria, sed redacta in subiectionem Arabia;
ut simul victis hostibus, cum gladio crucis
vexillum, erigeretur à militibus Mona-
chis in singulare trophæum. Monachi mi-
lites? Utrique, in fidei certamine. Habe-
bant iam elevatum scutum; quia non
Raymundus venit, pacem mittere sed gla-
dium. *Sanctificare bellum, concidite ara-
ria vestra in gladios, & ligones vestros in*

lanceas. Infimus dicat: *Quia fortis ego
sum.* *Brumpe.* *Preparato scutum & cly-
peum, & procedite ad bellum: ingite
equos, & ascendite equites: stete in galeis,
polite lanceas, induite vos lorice.* Nova
exponitur militia: transiunt enim Mona-
chi de claustris in castra. Falces constan-
tur in enses. Ovid. 1. *Fastor.* à v. 699.
*Sarcula cessabant, versique in pila lignus,
in enses.* *Fallaque de rastro pondere casus erat.*

10. De Iuda Machabeo, religionis
propugnaculo, Achilleque vero; dixit re-
ligionis hostis, sub ficta velamine pacis:
*Arsidai, quibus præest Iudas Machabeus,
bella nutant.* Cupiebat Alcimus (per-
fidem ut posset sine obstaculo sanctam sub-
iugare terram) lacris additis nullam ha-
bere militiam. Ut clarescat, facem-
que accipiat præfens articulus (quamvis ex
professo in *Ephemerid.* 6. *Novembris*, à n. 6.) opera pretium erit in hac nova reli-
gionis castra; dicere quam & qualis Af-
sidæorum militia. De illa dicitur: *Syna-
goga Afsideorum, fortis viribus ex Israël.*
Si Israël, id est, videns Deum ob contem-
plationis sublimitatem; congruit SS. Be-
nedicto, videnti in hac via Creatorem.
Hac enim de causa, *Regul.* 8. cap. 2. di-
cit, hoc esse Monachorum opus; & sub
uno Domino, equalem servitutis militiam
bainamus. Ita sub illo meremus, & hostes
vincimus. Non mirum, quod Raymun-
dus tuderet equestri religioni, sub disci-
plina militari Benedicti. *Arsidai* (ait Do-
ctus. Sanctius, hic, à n. 39.) *nobiles & re-
ligiosi milites, additi templi custodie, aut
sacra militæ: ita ut etiam non vocati arma
capere debeant, & rem sacram, aut pu-
blicam tueri: quales sunt nostræ etate mi-
litares ordines; qui pro sui instituti ra-
tione, pro religione præliari tenentur.* Ali-
palatur Alapide. *Arsidæi* (refert) *fuisse
milites belli sacri: qui scilicet pro lege &
Synagoga nomen dabant militia; quales
postea fuerunt Milites templi, ac nunc sunt
Ordines Militares Equitum; qui pro Ec-
clesia Dei, contra Turcas, Saracenos & he-
reticos generosè depugnant.* Addit Ioan-
Saubert. de *Sacerdotio Hebræor.* p. 1. cap.
19. *In exercitio religionis ardentissimam
præ se tulere zelum, & à cæteris arctiori
disciplina vinculo discreparunt.* Petr. Cu-
næus, 1. de *Republ. Heb.* cap. 7. *Sanctissi-
mum dicit collegium Afsideorum, à Pro-
phetis originem ducentis.*

11. Placet nobis, quod loco cit. arris-
sit, scilicet *Arsidæi* vocatos, post capti-
vitatem Babylonicam, & *Essen*; qui pri-
dem

*Ierem.
46. à 1.*

*1. Mach
14. 6.*

*1. Mach
2. 42.*

*Sau regu-
la Bene-
dicti.*

*S. Bene-
dicti.
Quisam
Arsidæi*

*Udem
rificus er-
do insti-
tutus, à
Raymun-
do*

Sancti.

Alapida

Saubert.

*Monachi
galeati,
& mili-
tes Me-
nachi.*

*de ex
Essen
Reba.
bini.*

Serap.

*1. Paral.
2. 55.*

*Udem
rificus er-
do insti-
tutus, à
Raymun-
do*

Sancti.

*1. Mac.
2. 42.*

Sancti.

Alapida

Saubert.

*Monachi
galeati,
& mili-
tes Me-
nachi.*

dem Cinat sive *Rechabita* dicti: ex hisque
compositam Afsideorum huiusmodi mi-
litiam sacram: quem quidem ordinem
grati instituerunt, eò quod abduci à Na-
buzardan; ut exierunt, tota Rechabita-
rum congregatio, cum Ieremia & Baruch
libere in propria, dimissa: de quo d. 12.
Iul. n. 10. Hi enim ritus præfatos observan-
tes, Monachorum adiollat (ut inquit Hie-
ronym. *Epist.* 13.) albis uti vestibus (uti
observat Menoch. de *Hebr. republ.* 3. cap.
16. à quest. 3. n. 6. & Serar. in *Tribares.*
lib. 3. cap. 14.) diuinis laudibus additi pro-
tot beneficiis erecto templo, in eius cultio-
diam instituerunt militiam. *Fuisse huius-
modi homines* (inquit Serar. in 2. *Mach.* 14.)
à cætero Iudaorum populo instituto & no-
mine distinctos: societate vero inter se san-
cta & religiosa devinctos. Hi ergo post
Mathathia factum super se constituerunt
Principem Iudam: unde ut vidimus in-
telligitur: *Arsidai, quibus præest Iudas
Machabeus.* Principia ordinis, nostræ
proposito Didascalie ad unguem qua-
drant. *Canentes atque resonantes, & in
tabernaculis commorantes.* Hi sunt Cinat,
qui venerunt de Calore (nomen proprium,
Hemath) patris domus Rechab. Patet or-
dinis speculum, & novi instituti officium:
erant novum, quod modò uti milites
morarentur in tabernaculis, qui ptem
canentes & resonantes in Monasterijs.
Haud novo instituto militum, deciebant
à Munere Monachorum: igitur si insti-
bant in fidei auxilium prælia; galeis
currebant ad castra: cæterum post victos
hostes, ad monasteria canentes & reso-
nantes.

12. Exprimat retus sacer. Ad Ma-
thathiam sacerdotem, ut posset defendere
fidem; congregata est Synagoga Afsideo-
rum & omnis voluntarius in lege. *Uli di-
cuntur in lege voluntarii, quos institui-
ratio non cogebat pro lege & religionis di-
micare:* subdit Sanctius d. n. 43. Erant
cuncti sub lege ad obliervantiam, ac non
omnes in militiam. Afsidei & Monacho-
rum habebant institutum, & simul præ-
lium. Utriusque militiæ florebat equites:
milites in claustris, & Monachi bel-
latores, nova instituti professione, & di-
versa militiæ societate; etenim extra clau-
stra milites galeati & loricati pro Ecclesia;
& ad Dei laudes, candida veste Monachi
revertebantur in claustra. Pro tempore
duplici utebantur munere contento miro
ordine in professione. Casis ferrea atque
gladius in prælio; cuculla laudique can-

tas in choro: quia ullus in laeretur arma
bellica, nisi exirent in certamina. Eluxit
voti post paris fatum, Machabeus electos
in caput Afsideorum. *Surrexit Iudas, fi-
lius eius pro eo & adiuvabat eum omnes
fratres eius, & præliabantur prallum Is-
rael cum latitia: & dilatavit gloriam po-
pulo suo, & induit se lorice sicut gigas.
& succinxit se arma bellica sua in prælijs.*
Sat ergo: *In prælijs.* Quorsum ergo si
non in prælia, arma bellica corpori apran-
da? Habebat duplex munus. Erat mili-
tæ Dux, Summusque Sacerdos: uti Pon-
tifex ius erat addici sacris: uti Strategus
accurrere prælijs: & modò religioni, &
modò pro religionis certaminis: modò fa-
ceris, modò castis pro necessitate, oppor-
tunitate temporis: & tantummodò ad pu-
gnam arma bellica illi diontur succurrat;
quippe ni occasio certaminis, non fume-
bat religiosus arma militis.

13. Haud aliter in exemplum docebat
commilitones Raymundus, totius sacre
militiæ præpositus; ut iidem ipsi, sed ali-
ter essent in tentoriis, quam in Monasterijs
sepiis. In cellulis armis spiritualibus inten-
dentes religionis cultui: in tabernaculis
pugnaces pro religione, tuba, & armis
streperantes: dum in choro ut religiosi
canentes, & resonantes. Præidem incines sub
Benedicti disciplina Monastica: post etiam
(quin hæc abiecta) sollicitudine ad arma.
Antea ut se, in se pugnantes, religione
vincerent, & agrestes potestates: militia in-
stituta, ut simul decerarent contra reli-
gionis hostes: feretque equestris inclutus
novus ordo; quum utriusque militiæ ar-
ma mirè sociaret una religio. Dixi loc. ci-
tat. *Ephemer.* Afsideos non fuisse ex Es-
senis; quia Philo de *Instit.* illorum, ait:
*Nemo tella, gladios, galeas, Thoraces, scu-
ta fabricat: nec machinas, nec alius quic-
quam bello utile.* Ita prorsum vitam age-
bant Monasticam, solitariam, religiosam;
quoutque pro religione adscripti sunt in
militiam, dictam Afsideorum (in templi
legisque, inexpugnabile militibus propu-
gnaculum) cuius caput erat Iudas; qui
gladio suo tot mirabiles obtinuit glorio-
sissimas victorias: quando quidem ni in-
irent pro fide pugnare; revertentur è
castris in sacri templi custodiam. Notare
operæ prædium est, quod opportunè in
Raymundi institutum tempore pacis, &
pro cautione prodicionis hostilis, refert.
Cunæus de duplici custodia templi ex
Rambam, seu R. Moysè Maimonide in
Halasha Beth Habbesura, cap. 4. scilicet

*1. Mach
3. 1.*

*Extra
prælia,
nec vi-
sa arma*

*In clau-
stris se in
castris
hostes
vincerent.*

Phil.

à Levitis Afsidreïs & sacerdotibus excubias nocturnas actas vigilantiter; & ut in hostes grillatoresve esset sollicita cura; & ut honores religioni adhiberetur vel intra septa. *Leges autem præscriptæ eiusmodi fuerunt* (infit) ut Sacerdotes intus, Levitæ foris custodirent. *Levita tota nocte per vigilabat: ut sacerdotibus somnum capere, band nassas fuit. Non cultitra tamen, non rotemen mollem requiem illis fecerunt: dormiendum huius in solo erat. Hoc officium & exercitum militie equestris Raymundi tempore pacisigitur Ducis & militum post committam pugnam, partamque victoriam; exacta vita ad Benedicti regulam. Hinc panis brevis, fubincritius, communiis, erat gladius huius Gedeonis. Panis ex hordeo volvi, & in castra Madian descendere: cumque pervenisset ad tabernaculum, percussit illud atque subvertit. Præcis enim prius, vasis terreis, corporibus (quia thesaurum habebant in vasis fictilibus (& flagellis & cilicijs, splendore lampadum magnarum virtutum, in castrique clangore tubarum inimicis agminibus formidabiles, malè multatos exterrebant hostes. Claudian. 1. de Laud. Stilic. v. 368.*

Petr. Cū

Quem de vigilia intra & extra clausura

Indic. 7 à 13.

Claud.

Achillis scutum, Paulan.

Virg. 6. Encl. v. 89.

Gen. 48. 22.

In choro carmen, sunt arma in bo Rem.

bur firmissimam) ut docerent filios Iuda arcum. Alij, apud Malacend. *Ut docerent carmen, canticum. Cantici litus est Chorus: ad prælium verò necessarius est arcus: nectunturque arcus & carmen; ut conset unde arma validiorem in triumphum habeant virtutem: equidem arcus plus prævaleat in prælio & certaminis classis quod carmina & laudes multiplicentur in choro. Septuagint. Ut docerent milites Iuda lamentum. Cadet profectò ad votum in sinum laurea; ubi sic Ducis ac militis corda religiosè disposita. Si peccata lamentatur miles: si Dux victoriam postulat in certamine orationis: lamentum, canticum præliumque conciliantur in unum; ut videant pugnautes, unde erigitur trophæum: igitur infallibilis victoria, quamvis futilia sunt arma; ubi Dux certamen præmittit in oratione, & milites ad pugnam egrediuntur sine crimine. Facilius percussatur in cladem pectora hostium; si cog Numinis prius scitum penititudine ac precibus decertantium.*

15. Patuit in victoria singulari Machabæi. Apparuit in campo cum tribus milibus virorum tantum, qui regumenta (id est, scuta) & gladios non habebant. Sine armis offensivis, nec defensivis occurrunt hosti. Qua ergo virtute? Unde præsidium? Dixit Dux Clamemus in eum. Voces laudis contraxerunt hostes: intermetque duntaxat clamore in celum, naçi sunt triumphum & gladium. Gladium: Utique. Hostes omnes ceciderunt in gladio. Gladio sanequam virtutis, descendentes in certamen lanceis sagittis atque telis orationis: etenim si ex virtute militantium virtus armorum; Iudas Dux qui ita processit, exivit vincens, ut vinceret. Oratio Bellona est: est aliud, articulo respondet Virgil. 8. Aeneid. v. 534. *Hoc signum cecinit missuram Diva creatrix, Si bellum ingrueret, vulcanique arma per auras Latravit auxilio.*

Intelligitur modò & methodus Machabæi, serieque Raymundi; priusquam appropinquarent certamini. Succinit se arma bellica sua in prælijs. Vidimus, n. 12. In prælia sumuntur bellica prorsus arma: cur igitur dicuntur *Arma sua*? Quia antiquam milites inferere prælijs, cingebatur suis armis. *Intenaverunt in die illa, & in ducentur se cilicijs:* hæcque Ducis dicuntur arma propria, antequam prælijs religionis zelo indueret arma; quoniam nulla potiora ad obtinendam victoriam, quam ora-

2 R. g. 18.

Septua.

Septuaginta arma in militia validiora.

1. Mach. 4. 6.

Vers. 10

Vers. 15. Militia victoria ex oratione Raymundi.

Virgil.

Ubi supra.

Ibid. v. 47.

oratio ex puro corde, ieiunium & penitentia. Lupus Saracenus favebat in catholicum gregem, & provocans in certamen.

Ladere arma viros, violentaque sumere tela,

Rex iubet iratus: cum quis simul ipse perabat.

Ovid. 11. Metam. fabul. 9.

Ire. Mora damna est, nec res dubitare remittit.

Dum superest aliquid cuncti cocamus ad arma:

Arma cupessamus, coniunctaque tela feremus.

Atque vite asperitate.

Ibid.

Id. ibid.

Cant. 7. 1.

Marian

Quid ad hæc Raymundus? Victoriam despondet animus: Nullo modo: nequit esse in prevalencia formido.

Non placet arma mihi contra nova monstra movere.

Prius Numen adorandum est: indicat illud.

Iam non esse lupum: iam non debere timeri. Hæc Raymundi arma ad arma sumenda. Quid videtis in Suanite, nisi choros castorum? Mariana vertit hic metricè:

Tota est musica grata, sed virilis.

Magna est exercitus fortitudo, si acies instruuntur in choro: igitur in laudes Domini exercitum, dum prius efformatur musica; terribilis ante pugnam, ut castorum acies ordinata: hostiem proculdubio subigavit exercitum, qui a Raymundo formatur chorus castorum.

16. Denud obijciat admirationi, quod contigit Iosaphat, in illum hostium multitudinem irrumpent. Milites auditi in micorum expeditione conscripserat, exercitum validissimum habebat, victoriam oprabat: quam ut facile adipisci posset, statuit cantores Domini, ut laudarent eum in turmis suis, & antecederent exercitum voce consona. Cantores milites, & in exercitum fronte? Quid musica Mani? Vir-

A. Paral. 20. 21.

Chori musica in hostes tela.

V. 3. & 4.

horum hostium plane invalide: arma ne supervacua, uti consenserunt voce: minimeque post illos ducitur exercitus in pugnam, sed in opimam, locupletem prædam. Carmen sepe preparatur, ut victoria reportata ex hostibus celebretur: hicque Dux cantores præmittit, & ante classicum triumphum tamquam partum, celebravit; quippe armorum cunctorum habent virtutem, qui milites ex choro progrediuntur in certamen. Dux prædicavit ieiunium, congregatusque est Iudas ad deprecandum Dominum. Ex choro & ieiunium & oratio: Cantores ergo intererantur pro triumpho: etenim ita secuta

victoria, ut ante certamen possint dicere epinicia. Hic ordo militandi ex cælo dicitur. Salvator igitur nascitur; & subito facta est cum Ang. lo multitudine militie celestis laudantium Deum. Militia ut armis deceret: & hic ut vocibus suavitè canter, quoniam si è choro egrediuntur milites, erit militia celestis. Præmittuntur meditatio mulci, pro victoria subsequente; ex qua triumphus, militibus exultantibus: equidem uti celestes, ante conflictum & pugnam, iam decantabant gloriosissimam victoriam. Haud secus visum dum Raymundus Calatravam pervenit. Ex choro militiam disposuit: milites ad illum accedentes novo ordini habuit militia adscriptis: sed militia celestis; quippe vel hostes, Duce viso, etiam studuerunt paci. Dicam ex Claudiano de 4. Consul. Honor. à v. 483.

Oboia quid mirum vinci, cum barbaras ultro

Iam cupiat ferro tibi?

Ut fortes in Marte viros, animisque paratos, Sic in hostes in pace legis longumque tuos

Electos, crebris nec succedentibus urges

Iudicibus, notis regitur, frimurque quietis.

Militiaque bonis.

17. Benedictionem tribus nobilissimæ Iuda, in belli progressus; nactus est felicitate atque virtute Raymundus. Ita Moyses optative plaudat. Audi Domine vocem Iude, & ad populum suum introduce eum.

Sensum delicat Chald. *Suscipe orationem Iude, cum egressus fuerit ad bellum.*

Armorum directionem petiit, auxiliareque iuvamen, armaque eius dicit vocem; eò quod priusquam misceretur certamini, propter victoriam intendebat orationem.

*Ad populum suum introduce. Si introduceatur, nec dum ut proprius habet: formque terram vocat, quam non possederat; quia quam obtenturus armis, armis iam possederat orationis: equidem ad arma in prælio capienda, fortiora prorsum orationis arma. Altruit nostra Tautologia. *Voce mea ad Dominum clamavi.**

Voce vel gladio, opprellis ab hoste? Voce & gladio in ardore conflictu: igitur victoriam de hostibus non obtinisset; ni pro victoria pugnaus ante classicum clamasset. In militia est clamor certaminis & vox cordis. Utrumque tenet Raymundus, dum ab illo feliciter minatur exercitus, ex quo utriusque militie splendor: voxque exprimitur lingillatim & clamor; quia ex orationis voce, atque flammato pectore,

Luc. 21. 13.

Unde Raymundi di militie celestis

Clam. dian.

Deut. 33. 7.

Chald.

Præsentia oratio ex carmine in choro.

Psal. 3.

Responsum oratio non va militie, qua amiserat Rex Ca. stelle.

FF au

audiebatur in Regia clamor victoria. Eius vocem Dominus exaudivit, & in locum suum feliciter introduxit. In loca scilicet pridem catholicorum propria, quæ tyrannice occupaverat Mahumetana secta: propriaque merito dixit; quippe oratione & clamore terram usurpam restituit.

18. Sicine hyperaspites noster novâ militia, gladioque suo protegebat castra. Erat è caelo traditus gladius, non ferreus, sed aureus: gladius sanctus, à Deo munus insignis ac stemma novi ordinis, quo Monachi milites in acie; & intra claustra qui milites, Monachi: cum Raymundus Sacerdotes & Levitas constituit ad hostes Ezechie, qui cernerent in portis castrorum Domini. Nova bella elegit Dominus, ideoque à Raymundo electa nova militia. Erat enim currus Israël & auriga eius. Abulens hic, quæst. 20. Et militia eius.

Evaginabatur gladius ferreus in hostes decertantes: aureus fulgebat ad milites, ardentissimo zelo religionis. Sicut olim in caelo pro militante Ecclesia; Signum magnum apparuit, habitavitque gloria in terra nostra, novâ à Raymundo institutâ militia: etenim Luna que exaltaverat caput in Calaravz confinibus; ordine militari surgente, visa sub pedibus. Nolite sacerdoti Mahumetani exaltare cornu: minuitur enim gloria Lunæ defectu, virtute novorum militum, igitur gladij accipites in manibus eorum. Cum audieritis prælia, o catholici! nolite terri, Raymundo Duce, & huius equestri militari ordine.

— Uno tot prælia vincite bello, Hispanum reparare decus, molimurque labantibus Imperij fulcite humeris: hæc omnia campus vindicat: hæc mundo pacem victoria sancit.

4. Deo
munus
cuius gladius
Apoc.
12. 1.

Causa
de bell.
Gen. 2.
v. 170.



TAUTOLOGIA QUARTA.

LÆTIFICABIS EUM IN GAUDIO CUM
vultu tuo. Psalm. 20. v. 7.

EXPOSITIO LITTERÆ.

DE gaudio dicendum est, ut discamus gaudere. Gaudemus, sed quid sit gaudium nescimus: ait Sisbaricus de Nugis Curial. Igitur in mundo flendus est citius, vel ridendus est stertus. Heraclitus quoties prodierat, & tantum circa se male olentium, inde male percunium viderat; flebat, miserabatur omnium, qui sibi lani felicesque occurrerant, missi animo, sed nimis imbecilli, & ipse inter deplorandos erat. Democritum contra (ait Seneca. 2. de Ira, cap. 10.) nunquam sine risu in publico fuisse: adeo nihil illi videbatur serius eorum que serio gerebantur. Aut ridenda omnia, aut flenda sunt.

Omnis enim stolidi magis admirantur, amantque Inversis que sub verbis latitantia cernunt: Veraque constituunt, que bellè tangere possunt Aureis, & lepido que sunt fucata sonore.

Accinit Lucret. 1. de Rerum natur. à v. 526. Sunt vana mentis gaudia, vocumque ludibria, quippe lubricum proficiunt dumtaxat nomina. Nomina magna fuge, ne cogaris amplexari poenitentiam; siquidem in gaudio invenies solummodò magni nominis umbram. Fuge: quia ut inquit Juvenal. Satyr. 10. v. 31.

Facilis cuilibet rigidi censura cecidit.

Hæc vox ridenda in gaudio, quo vox tantum invenitur; ut qui gloriatur, in domino gaudibundus gloriatur. Ergo transcamus didascalicum, in litteræ sensum.

2. Argumentum huiusce Tautologiæ sacras æquè ac profanas paginas implet: pro cuius delicate sciendum est, inter alia dari in homine potentiam appetitivam, seu inclinationem in commodum, per sensum apprehensum: quæ quidem dividitur in Concupiscibilem & irascibilem. Concupiscibilis patet, quia anima simpliciter propendet in sibi convenientia, cum nocuorum iuxta sensum fuga. Irascibilis, contra obices in cupita, vel in inferentes nocumenta. Hæc autem due inclinationes (inquit D. Thom. 1. p. q. 81. art. 2.) non reducuntur in unum principium; quia interdum anima tristibus se ingerit, contra inclinationem concupiscibilis, ut secundum inclinationem irascibilis impugnet contraria. Unde etiam passionis irascibilis repugnare videntur passionibus concupiscibilis. Ingeniose ac proprie dicitur, Videntur passionibus unius alterius passionibus repugnare: equidem dum tristibus ingeritur anima contra inclinationem concupiscibilis; potiora bona appetit, quæ tristibus obtinet; resisteretque per irascibilem, nisi incommoda verè arbitrareretur gaudia, gloriamque summam subeunda tormenta. Hinc Paulus: Quasi tristes, semper autem gaudentes. 2. Cor. 6. 10. Superabundo gaudio in omni tribulatione. 7. 4. Gaudeo in passionibus. Coloss. 1. 24. & Apostolorum Princeps, Epist. 1. 4. 13. Communicantes Christi passionibus gaudeo. Salust. de Sertorio apud Aul. Gell. lib. 2. Nost. Atricar. cap. 27. Ille (inquit) de honestamento corporis laborabat. Quid filij, si ita servi? Cur martyres de vulnere non gaudebunt; si Ethnicici hoc faciunt? Dicam ex Seneca Epist. 23. Discite gaudere.

3. Appetitus ergo irascibilis habet quinque motus, seu passionibus: spem scilicet (de qua ex professo Tautolog. seq.) desperationem, timorem, audaciam & iram. Versatur enim circa bonum arduum, & malum propellendum. Si bonum apprehenditur ut possibile, est difficile obtentu; Spes in pectore nascitur: si impossibile, desperatio oritur. Si discrimina ad boni operis possessionem sint gravia, ceterum superabilia; Audacia prodit (propter bonum futurum, malum præsens cor infractum non horrescit) pericu-

Florus & a
sui mundi
enervat or
da.
Senec.

Lucret.

Juvenal.

In homine
datur poten
tia concupis
cibilis &
irascibilis.

D. Thom.

Cur in Mar
tyribus do
lor dulcedi
ne dicitur
Salust.

Passiones
irascibilis.